

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

Aan de Gemeenteraad

TELEFOONNUMMER
14053

DATUM
1 april 2025

ONS KENMERK
2500005666

BEHANDELD DOOR
S Lubberhuizen

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER

ONDERWERP

Conclusie onderzoek naar de oprichting van eigen Energiemaatschappij

Geachte leden van de Raad,

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de toegevoegde waarde van een gemeentelijke Energiemaatschappij voor de Gemeente Enschede zal worden onderzocht. Eind 2022 zijn we begonnen met deze verkenning, die in twee fases is uitgevoerd.

De eerste fase van de verkenning, waarvan de resultaten op 28 maart 2023 met uw Raad zijn gedeeld en vervolgens op 18 september 2023 in de stedelijke commissie fysiek zijn behandeld, richtte zich op het in kaart brengen van de toegevoegde waarde van een eigen Energiemaatschappij. In de tweede fase, gestart in april 2023, zijn de concrete randvoorwaarden voor de oprichting onderzocht. Deze fase omvatte een diepgaande analyse van de benodigde stappen en overwegingen, met een focus op de financiële en organisatorische haalbaarheid.

Met de resultaten van deze analyse hebben we een overzicht opgesteld van mogelijke energie-initiatieven die aansluiten bij de doelstellingen van een eigen Energiemaatschappij. Hieronder worden deze initiatieven nader toegelicht:

Uitwerking van de energie-initiatieven

Om de energietransitie binnen onze gemeente vorm te geven, is onderzocht welke duurzame energieoplossingen haalbaar en kansrijk zijn. Daarbij is gekeken naar zowel opwekking als opslag, met aandacht voor technische, financiële en beleidsmatige randvoorwaarden. Hieronder volgt een overzicht van de initiatieven die al zijn geanalyseerd.

Energie-initiatieven	Conclusie
Zon op land	Investeren in grootschalige zonne-energieprojecten op landbouwgrond is nu niet mogelijk vanwege belemmeringen door netcongestie en het huidige provinciale beleid.

Zon op dak	Onze gemeente beschikt over diverse gemeentelijke gebouwen met geschikte daken voor zonne-energieprojecten. Bij de afdeling Vastgoed zijn deze in beeld voor de verduurzamingsopgave.
Solarparking	Dit initiatief biedt potentie voor de toekomst, maar voor ons als gemeente is de terugverdientijd erg lang (> 22 jaar). Door een SCE-subsidie vanuit de provincie is de terugverdientijd voor energiecoöperaties veel gunstiger (<15 jaar).
Wind-projecten	Hoewel de maatschappelijke gevoeligheid hoog is, blijft participatie in deze vorm van grootschalige energieopwekking (met een terugverdientijd van 6 tot 7 jaar) financieel aantrekkelijk. We willen bestuurlijk wachten op de vastgestelde normen vanuit het Rijk voordat verdere stappen worden ondernomen.
Biogas	Biogasprojecten bieden mogelijkheden voor de productie van hernieuwbare energie uit organisch afval. Echter, er is overlap met warmteprojecten, wat biogas voor de Energiemaatschappij minder aantrekkelijk maakt en beter past bij het lopende initiatief voor een Warmtebedrijf.
Batterijsystemen	Batterijopslag biedt aanzienlijke kansen voor de toekomst, vooral in combinatie met zonne- of andere grootschalige energieprojecten. Batterijen kunnen helpen om pieken in de opwekking van duurzame energie op te vangen en kunnen bijdragen aan het verminderen van netcongestie. Daarnaast kunnen ze ook financiële voordelen bieden door de mogelijkheid om opgeslagen energie te verhandelen op de elektriciteitsmarkt. Voordat we als gemeente stappen kunnen ondernemen richting de implementatie van batterijsystemen, moeten eerst de financiële, juridische en technische barrières worden aangepakt en moet er een helder en doordacht beleid worden ontwikkeld.

Alle bevindingen en overwegingen zijn gedetailleerd uitgewerkt en beschreven in de bijgevoegde rapportage.

Organisatiestructuur voor een eigen energiemaatschappij

Een eigen energiemaatschappij kent twee hoofdonderdelen: de ontwikkeling en de exploitatie van energieprojecten.

Het ontwikkelonderdeel richt zich op het initiëren en uitwerken van nieuwe projecten. Voor elk project wordt een businesscase opgesteld waarin zowel de financiële als maatschappelijke aspecten worden belicht. De Raad wordt hierbij betrokken wanneer bijvoorbeeld een bestemmingsplanwijziging nodig is of financiële besluiten genomen moeten worden. Pas wanneer een project een haalbare businesscase heeft, wordt het overgedragen aan het exploitatieonderdeel voor de realisatie en exploitatie.

Het exploitatieonderdeel is verantwoordelijk voor de bouw en exploitatie van deze projecten. De onderneming heeft als doel om langdurig energie te leveren en te verkopen aan bedrijven. Er wordt geen energie verkocht aan consumenten, omdat dit complexer is vanwege de intensieve klantenservice, facturatie en regelgeving die hierbij komt kijken. Zo blijft de organisatie gericht op grootschalige energieproductie en distributie, zonder de bijkomende complexiteit van particuliere afnemers.

DATUM
1 april 2025

ONS KENMERK
2500005666

PAGINA
3 / 3

Conclusies onderzoek en vervolg

Bij het uitwerken van toekomstige energie-initiatieven is het voorstel om deze projecten in eigen beheer te ontwikkelen wanneer hiervoor goede kansen ontstaan. We bezitten de kwaliteiten om zelf projecten op te zetten. Daarnaast kunnen we overwegen om samen te werken met organisaties zoals Twence of lokale coöperaties, wat het mogelijk maakt om de ontwikkeling (al dan niet deels) extern te laten uitvoeren.

Uit het gedane verkenningsonderzoek bleek dat het oprichten van een eigen energiemaatschappij inderdaad een interessante optie kan zijn voor de gemeente Enschede. In het onderzoek zijn diverse energieprojecten onderzocht die mogelijk geschikt zouden kunnen zijn. Helaas is gebleken dat geen van deze projecten op dit moment een haalbare businesscase biedt voor het oprichten van een eigen energiemaatschappij.

Wel bieden de inzichten uit het rapport waardevolle handvatten voor de toekomst. Mocht zich in de toekomst een project aandienen met een solide businesscase, dan kan dit rapport als fundament dienen voor verdere stappen richting de oprichting van een energiemaatschappij.

Wat we echter nu al doen, is het ontwikkelen van energieprojecten. Er zijn momenteel twee typen projecten die hiervoor geschikt zijn: solarparking-projecten en grootschalige windprojecten. Als er een goede businesscase voor deze projecten kan worden gemaakt, kunnen we besluiten om deze projecten binnen een eigen energiemaatschappij onder te brengen.

Vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)